

Inflatiopyrkimykset Yhdysvalloissa.

(Lehtemme kirjeenvaihtajalta.)

Fitchburgissa, toukok. 8 p:nä 1932.

Yleensä on tunnettua, että Yhdysvaltain kongressissa saattaa syntyä vallan ihmeellisiltä tuntuvia lakeja. Hiljattain kongressi hyväksyi lain, jonka nimi on "Dollarin ostovoiman säilyttämislaki". Tämän lain säätäminen ja voimaannpano tuntuu sitäkin ihmeellisemmältä, kun dollarin ostovoima ei tähän mennessä ole horjunut, ei ainakaan alentunut, vaan on dollarin kurssi ollut jatkuvasti korkea. Ulkomailla ja kotimaassa dollarin ostovoima on jatkuvasti lisääntynyt, sillä kaikkien tavaroiden ja tuotteiden samoin kuin työpalkkojenkin, joita kaikkia dollarilla ostetaan, hinnat ovat laskeutuneet, mikä osoittaa dollarin ostovoiman lisääntymistä.

Tämän vasta

hyväksytyn lain tarkoitus

käy ilmi parista seuraavasta pykälästä: "Pykälä 31. — On täten julistettu, että Amerikan Yhdysvaltain hallitus tulee pysyttämään dollarin ostovoiman sillä tasolla, mikä on työministeriön vuosien 1921—1930 ajalla keräämien markkinahintojen keskiarvo, tehden sen kauppaan laskettavan setelirahan avulla.

Pykälä 32. — Federaalisen hallituksen reservipankkien hallinto ja pankkilaitos sekä rahaministeriö ovat valtuutetut ja velvoitetut suorittamaan tämän tarkoitetun päämäärän mukaiset toimenpiteet."

Tämä laki ei ole dollarin ostovoiman säilyttämislaki eikä edes säännöstelylaki, vaan se on laki, joka valtuuttaa

hallituksen ja rahaministerin painattamaan

setelirahaa

ja laskemaan sitä liikkeelle tarpeen mukaan. Sääntönä tässä sanotaan olevan vain sen, että dollarin arvoa ei saa laskea alemmaksi kuin mitä se oli sota-aikana ja sitä seuranneena korkeiden hintojen aikana, jolloin dollarin ostovoima todellisuudessa oli paljon alhaisempi kuin nykyään. Mutta mitään siinä ei sanota vakuuttavaa siitäkään, että dollarin arvo voisi luisua sitäkin alemmaksi. Laki on yksinkertaisesti ensimmäinen askel inflation tielle.

Että valtapuolueilla on todella halua ja ainakin omasta mielestään pätevää syytäkin pyrkiä tähän, siitä esitän pari seikkaa. Olen jo aikaisemmissa kirjeissäni maininnut, että parin viime vuoden aikana on valtiorahastossa syntynyt suunnaton vajaus, joka pian päättyvän rahastovuoden aikana nousee pariin miljardiin dollariin. Selvää on, että tulevan vuoden menoarviota ei saada täytetyksi niillä veroilla, joita tähän asti on ollut, vaan täytyy kongressin etsiä

uusia verolähteitä.

Näitä onkin yritetty etsiä koko kuluva istuntokausi ja väliin sellaisia löydettykin, mutta niillä on aina se paha vika, että ne koskevat joko rikkaita taikka köyhiä. Tuloverojen ja omaisuusverojen huomattava korotus koskisi rikkaita ja kulutusverot taas etupäässä köyhiä tai yleistä kansaa. Rikkaiden edustajat, joita kongressin jäsenten enemmistö on, eivät uskalla verot-

taa isäntiään ja kansan verottaminen kulutusveroilla näin vaalien edellä saattaa edustajat kiusallisen huomion esineeksi ja merkitsee monelle

edustajapaikan menettämistä.

Kun tästä asiasta on kissanhäntää vedetty jo pian neljä kuukautta saamatta mitään lopullista päätöstä aikaan, on presidenttikin jo puuttunut asiaan ja kongressille osoittamalla julkisella kirjelmällä nuhdellut kongressia ja kehoittanut sitä viipymättä saamaan tulo- ja menoarvion tasapainoon ja hyväksytyksi, sillä kuluva rahastovuosi päättyy ensi kesäkuun lopussa. Kun tästäkään ei ollut apua, on presidentti pari päivää takaperin osoittanut julkisen kirjelmän suoraan kansalle, jossa jotenkin selvästi moititaan kongressia ja sanotaan, että katsokaa nyt, minkälaisia edustajia te olette lähettäneet, jotka eivät saa mitään aikaan. Ja asiain tällä kannalla ollen on kongressissa voimakas mielipide kehityksessä, että

tulo- ja menoarvio

on saatava tasaan ilman suurempia veronkorotuksia laskemalla liikkeelle tarpeellinen määrä paperirahaa. Ja siitä syystä kongressi jo hyväksyi tällaisen ennakoita, joka tekee tämän suunnitelman toteuttamisen mahdolliseksi.

Eräs toinenkin syy on tähän olemassa. Aikoinaan kongressi hyväksyi niin kutsutun sotilaiden boonuslain, jolla kaikille maailmansotaan osaaottaneille sotilaille ja upseereille myönnettiin määrätyn suuruinen "boonus" eli

korvaus siitä, että he olivat mukana "tekemässä maailmaa turvalliseksi kansanvallalle",

niinkuin tuo fraasi kuuluu. Tätä boonususta ei kuitenkaan maksettu heti,

vaan annettiin sotilaille niin kutsutut boonustodistukset, joilla he saivat nostaa osuutensa määrävuosien kuluessa. Tämän boonusen yhteenlaskettu summa nousi yli neljän miljardin dollariin. Toista vuotta takaperin, kun taloudellinen pula alkoi käydä jo tuntuvaaksi ja suuri osa entisistä sotilaistakin joutui työttömiksi, hyväksyttiin laki, jonka mukaan entiset sotilaat saisivat näitä boonustodistuksiaan vastaan valtiolta lainan, korkeintaan viisikymmentä prosenttia niiden nimellisarvosta. Tämä toimenpide ei kuitenkaan pelastanut entisiä sotilaita työttömyyden seurauksilta, vaan siitä huolimatta, että he olivat lainoina nostaneet noin puoliosta miljardia dollaria he nyt ovat esittäneet vaatimuksen, että boonustodistukset on lunastettava kokonaan. Kun ottaa etukäteen annetut lainat lukuun, niin tarvittaisiin vielä lisää noin kaksi ja puoli biljoonaa dollaria, ennenkuin sotilaiden boonaukset voitaisiin lunastaa. Tällainen rahallinen operatio ei kuitenkaan voi tapahtua ilman vaikeuksia, kun

valtiorahastossa muutenkin on syntynyt parin miljardin vailinki.

Mutta sotilaiden vaatimusta ei myöskään uskalleta vastustaa, sillä nämä muodostavat lujan järjestön, "Amerikan Legionan", jonka vaikutus politiikkaan on suuri. Presidentti kylläkin on vastustanut sitä ja monet muutkin huomattavat finanssimiehet, mutta kongressin enemmistö ei nähtävästi uskalla sitä vastustaa. Kun uusia raskaita ja varsinkin rikkaita rasittavia veroja ei myöskään uskalleta säätää, eikä halua ole uusien bondilainojen ottamiseen, sillä sekin horjuttaisi valtion luottoa, on nostettu kysymys uusien

seteleiden liikkeelle laskemisesta, jolla nämä sotilaiden boonustodistukset lunastetaan. Edellä esitetyt kaksi syytä ja lisäksi alussa mainitsemani jo hyväksytty laki osoittavat, että täälläkin ollaan kulkeutumassa eräänlaiseen inflatioon.

Suomalainen lukija saattaa tästä jo vetää sellaisen johtopäätöksen, että näin suurisuuntaiset suunnitelmat uusien setelien liikkeelle laskemiseksi merkitsevät jo dollarin arvon täydellistä luhistumista. Niin ei kuitenkaan asia vielä ole eikä tarvitse olla. Federal Reserve Bankin ja liittovaltain

rahastossa olevan kullan määrä on nimittäin niin suuri,

että vaikka uusia seteleitä laskettaisiinkin liikkeelle koko suunniteltu määrä eli aina neljä miljardia dollaria, kullatavarasto sittenkin riittäisi peittämään lain määrän eli neljäkymmentä prosenttia liikkeessä olevan setelistön arvosta. Se ei siis saisi vielä aikaan dollarin arvon luhistumista, mutta kieltämättä saisi aikaan sen, että tavaroiden hinnat nousisivat ja työpalkan, jota viime aikoina on jatkuvasti alennettu ja yhä alennetaan, ostovoima sen kautta entisestäänkin alenisi ja palkkatyöväen toimeentulo sen kautta entisestäänkin huonontuisi. Tästä syystä on myöskin ymmärrettävä, että työväki vastustaa kaikkia inflatioon tähtäviä toimia, koska sen kautta työväen asemaa ei ollenkaan kyettäisi parantamaan, vaan pahentamaan.

O s k a r i T o k o i.

— Sotilas pyöriineen auton alle. Viime perjantaina jäi Hyrylän kasarmien läheisyydellä Kaarlo Laure-niminen sotilas polkupyöriineen vastaan tulevan auton alle saaden niin pahoja vammoja, että kuoli sairaalaan viettäessä.